

УДК 658
UDC 658

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ
ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ

Червякова В.В., кандидат економічних наук, Національний транспортний університет, Київ, Україна

THE MAIN PROBLEMS AND PROSPECTS OF
THE INVESTMENT ATTRACTIVENESS INCREASE OF UKRAINE

Chervyakova V.V., Ph.D., National Transport University, Kyiv, Ukraine

ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ПОВЫШЕНИЯ
ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ УКРАИНЫ

Червякова В.В., кандидат экономических наук, Национальный транспортный университет, Киев, Украина.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Ефективне функціонування і розвиток сучасної економіки неможливий без активного залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій. Залучення інвестицій стимулює економічне зростання, розвиток інновацій, активізацію підприємницької діяльності, створення додаткових та збереження існуючих робочих місць тощо. Однак інвестиційна привабливість України декілька років поспіль залишається досить низькою. Тому дослідження стримуючих факторів залучення інвестицій та розробка заходів для підвищення інвестиційної привабливості національної економіки є важливою і актуальною проблемою.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми. Теоретичні та практичні аспекти досліджуваної проблеми висвітлені у працях багатьох вітчизняних і зарубіжних науковців: І. Бланка, Я. Бондаренка, П. Борщевського, Є. Величко, М. Герасимчука, О. Градова, М. Дем'яненка, В. Карсекіна, С. Кваші, М. Крейниної, Ю. Лукашина, М. Мельника, О. Мозгового, А. Музиченко, А. Пересади, М. Савлука, В. Савчука, Н. Тараненка, Л. Гітмана, Є. Брігхема, Д. Данінга, М. Портера, П. Фішера, С. Хаймера, У. Шарпа та ін.

Цілі статті. Визначення і систематизація основних проблем та перспектив підвищення інвестиційної привабливості України.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Важливим фактором забезпечення сталого розвитку економіки країни та становлення її позитивного іміджу на світовій арені є інвестиційна привабливість держави. На сьогоднішній день проблема низького рівня капіталовкладень та відсутності припливу інвестицій є актуальною для України та потребує негайного вирішення. Незважаючи на декларування кардинального реформування вітчизняної економіки, інвестиційний клімат в країні залишається несприятливим, що негативно впливає на економічне зростання та прибутковість діяльності економічних суб'єктів України.

Так, за Індексом інвестиційної привабливості, який двічі на рік розраховується Європейською Бізнес Асоціацією і відображає стан бізнес-клімату України за експертними оцінками перших осіб компаній – членів Асоціації, за перше півріччя 2016 року Україна отримала 2,88 балів із 5 можливих і перебуває в негативній зоні. За всю історію вимірювання – з 2008 року – Індекс жодного разу не сягнув позитивної зони – вище 4 балів. Найвищий показник Індексу був зафіксований в кінці 2010 – початку 2011 року – 3,4 та 3,39 балів відповідно (рис. 1).

За даними Європейської Бізнес Асоціації, 78 % європейських бізнесменів не задоволені інвестиційним кліматом в Україні. Серед основних проблем відзначають відсутність реальної реформи судової системи та корупцію (91 % респондентів), нестабільність фінансового ринку (79 %), відсутність зрушень в земельній реформі (65 %), відсутність поліпшення митних процедур (51 %), невдоволення ходом відшкодування ПДВ (50 %) [1].

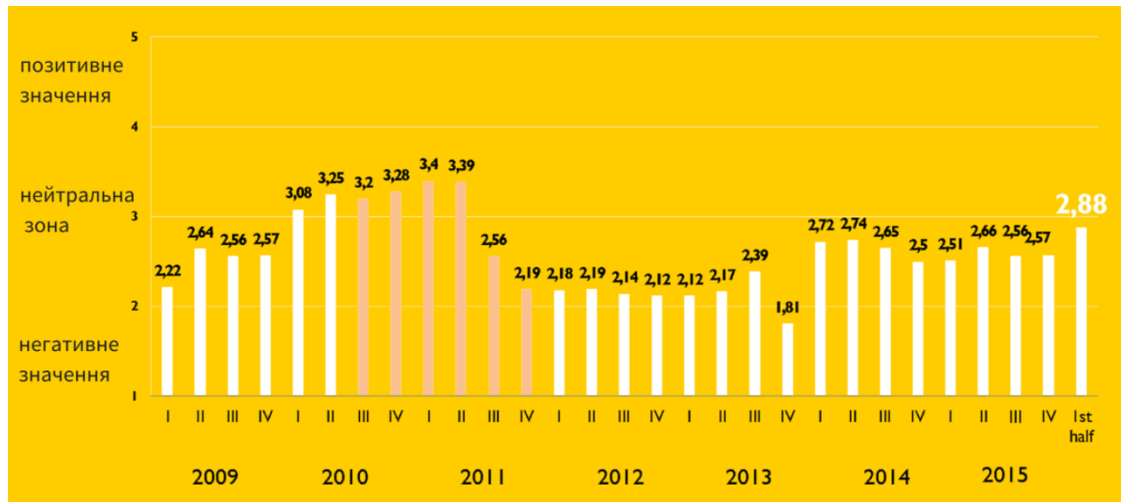

Рисунок 1 – Динаміка індексу інвестиційної привабливості України

У рейтингу країн за інвестиційною привабливістю BDO International Business Compass (IBC) 2016, складеного Гамбурзьким інститутом світової економіки (HWWI) спільно з німецькою аудиторською компанією BDO AG, Україна опустилася на 41 сходинку в порівнянні з минулим роком і посіла 130 місце серед 174 країн. Сусідами України по даному рейтингу є Алжир (129) та Ірак (131). BDO International Business Compass оцінює привабливість країни за трьома вимірами: економічними, політико-правовими та соціально-культурними умовами. Саме політико-правові фактори ведення бізнесу – політична нестабільність, корупція, незадовільний стан верховенства права та неефективна регуляторна політика (153 місце) найбільш негативно вплинули на загальний рейтинг інвестиційної привабливості України [2,3].

Відповідно до рейтингу Світового банку Doing Business 2017, Україна займає 80 місце серед 190 країн світу за легкістю ведення бізнесу, піднявшись за рік на 1 сходинку. У порівнянні з 2016 роком, Україна поліпшила свої позиції за показниками: реєстрація підприємства (з 24 до 20 місця), захист міноритарних акціонерів (з 101 до 70 місця), забезпечення виконання контрактів (з 93 до 81 місця), підключення до електромереж (з 140 до 130 місця). Проте в деяких сферах показники погіршилися, зокрема: міжнародна торгівля (з 110 до 115 місця), отримання дозволів на будівництво (з 137 до 140 місця), рішення проблем з неплатоспроможністю (з 148 до 150 місця), оподаткування (з 83 до 84 місця), реєстрація власності (з 62 до 63 місця), доступ до отримання кредитів (з 19 до 20 місця). Представлені дані свідчать, що Україні слід більш рішуче проводити реформи з дерегуляції, оскільки стан вітчизняного бізнес-середовища значно поступається сусіднім країнам, зокрема Польщі (24 місце), Білорусі (37 місце), Росії (40 місце) та Молдові (44 місце) [4].

Відповідно до The Global Competitiveness Index 2016–2017, Україна посідає 85 позицію серед 138 країн, втративши за останній рік 6 позицій. Всесвітній економічний форум оцінює конкурентоспроможність України за 12 контрольними показниками наступним чином: якість інститутів (129 місце), стан інфраструктури (75 місце), макроекономічна стабільність (128 місце), здоров'я і початкова освіта (54 місце), вища освіта і професійна підготовка (33 місце), ефективність ринку товарів і послуг (108 місце), ефективність ринку праці (73 місце), розвиненість фінансового ринку (130 місце), рівень технологічного розвитку (85 місце), розмір внутрішнього ринку (47 місце), рівень розвитку бізнесу (98 місце), інноваційний потенціал (53 місце). Серед проблемних факторів ведення бізнесу в Україні Всесвітній економічний форум відзначає корупцію, політичну нестабільність, інфляцію, неефективну урядову бюрократію, доступ до фінансування, нестабільність уряду, податкові ставки та податкове адміністрування, валютне регулювання та ін. [5].

Згідно з Index of Economic Freedom 2016, складеним The Heritage Foundation у співпраці з The Wall Street Journal, Україна посідає 162 місце зі 178 та належить до групи країн, де економічні свободи пригнічуються. Автори рейтингу відзначають, що уже сьомий рік поспіль Україна демонструє найнижчий рівень економічної свободи в Європі. Так, Україна домоглася певного прогресу в боротьбі з корупцією, але значні проблеми зберігаються, оскільки олігархи продовжують отримувати фінансову вигоду від тісного зв'язку з провідними політиками. Судова система залишається слабкою і зобов'язання можуть не виконуватися належним чином. Відзначається високе податкове навантаження, значні державні видатки та дефіцит бюджету, а також державний борг, що перевищує 70% від ВВП. Вказується, що іноземні інвестори не мають можливості купувати землі

сільськогосподарського призначення і інвестиційний клімат залишається нерозвиненим через інші галузеві обмеження. Конфлікт Росія-Україна як і раніше заважає торговим та інвестиційним потокам. Крім того, велика кількість непрацюючих кредитів продовжує залишатися гальмом для банківської системи [6].

Високий рівень корупції як стримуючий чинник розвитку економіки відзначає Transparency International, розмістивши Україну на 130 сходинці Corruption Perceptions Index 2015. Найбільш корумпованими експерти вважають судову систему (87 %), правоохоронні органи (84 %), державних посадових осіб і державних службовців (82 %), парламентарів (77 %) та політичні партії (74 %). Саме недовіра вітчизняних і зарубіжних інвесторів до державних інституцій є основною причиною низької інвестиційної привабливості нашої держави [7].

Низька інвестиційна привабливість України гальмує інноваційний розвиток вітчизняної економіки. Так, за даними проекту Global Innovation Index 2016, що реалізується під керівництвом бізнес-школи Insead, Всесвітньої організації інтелектуальної власності та Корнельського університету, Україна займає 56 місце серед 128 країн за рівнем розвитку інновацій. Експерти високо оцінюють вітчизняний людський капітал (40 місце), зокрема, рівень середньої і вищої освіти (20 і 24 місця відповідно) та наукових досліджень і розробок (50 місце), а також результативність створення, використання та поширення знань і технологій в Україні (33 місце). Однак нестабільність та неефективність державних інституцій (123 місце), недостатній рівень інвестування (113 місце), незадовільний стан інфраструктури (99 місце), недосконалість нормативно-правового регулювання діяльності суб'єктів господарювання (84 місце) та незадовільний стан бізнес-середовища (79 місце) перешкоджають інноваційному розвитку нашої держави. Крім Глобального інноваційного індексу експерти визначають рейтинг країн за Індексом інноваційної ефективності, який розраховується шляхом рейтингування відношення Інноваційного вихідного індексу до Інноваційного вхідного індексу. Так, за рівнем віддачі від інновацій Україна посідає 40 сходинку, а за рівнем вкладень в інновації – лише 76. За Індексом інноваційної ефективності Україна посідає 12 місце у світі. Це свідчить з одного боку про незначні інвестиції в інновації, а з іншого – про досить високу інноваційну результативність [8].

Однак, незважаючи на складнощі ведення бізнесу в Україні, за даними Державної служби статистики України, у січні-червні 2016 року в економіку України іноземними інвесторами вкладено 2859,1 млн. дол. США та вилучено 330,1 млн. дол. США прямих інвестицій (рис. 2) [9].

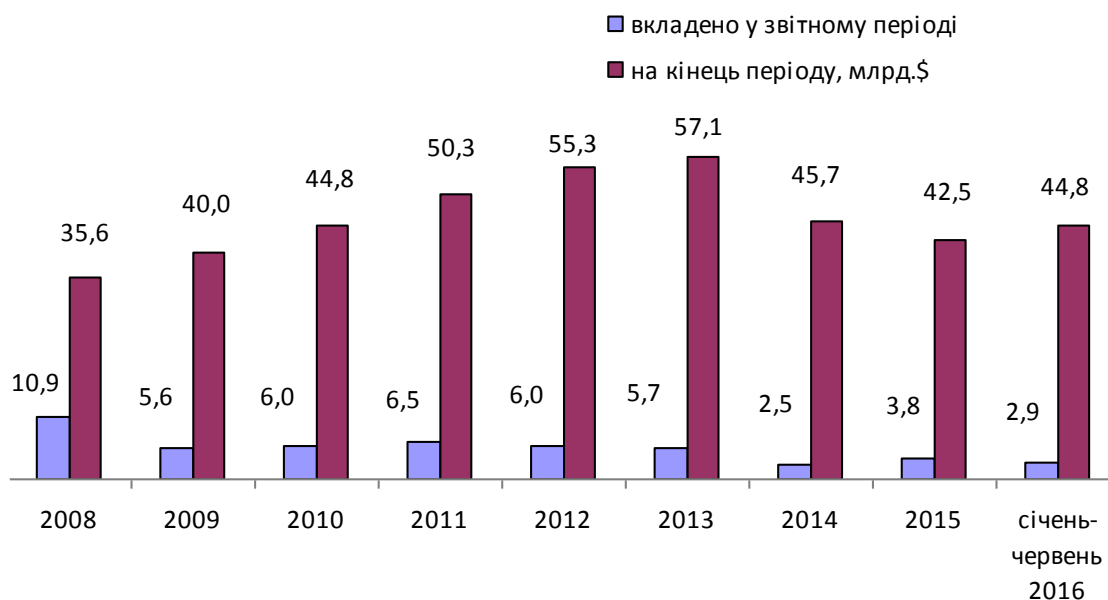

Рисунок 2 – Обсяг прямих іноземних інвестицій, млрд дол. США

Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України на 01.07.2016 року становив 44790,7 млн. дол. США.

Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності. Так, на підприємствах промисловості зосереджено 29,6 % загального обсягу прямих інвестицій в Україну, в установах фінансової та страхової діяльності – 29,4 %.

Інвестиції надійшли зі 125 країн світу. До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає 83,5% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 11091,7 млн. дол. США, Нідерланди – 5769,0 млн. дол. США, Німеччина – 5447,4 млн. дол. США, Російська Федерація – 4740,4 млн. дол. США, Австрія – 2629,8 млн. дол. США, Велика Британія – 1969,0 млн. дол. США, Віргінські Острови (Брит.) – 1719,5 млн. дол. США, Франція – 1526,0 млн. дол. США, Швейцарія – 1476,5 млн. дол. США та Італія – 964,9 млн. дол. США (рис. 3).

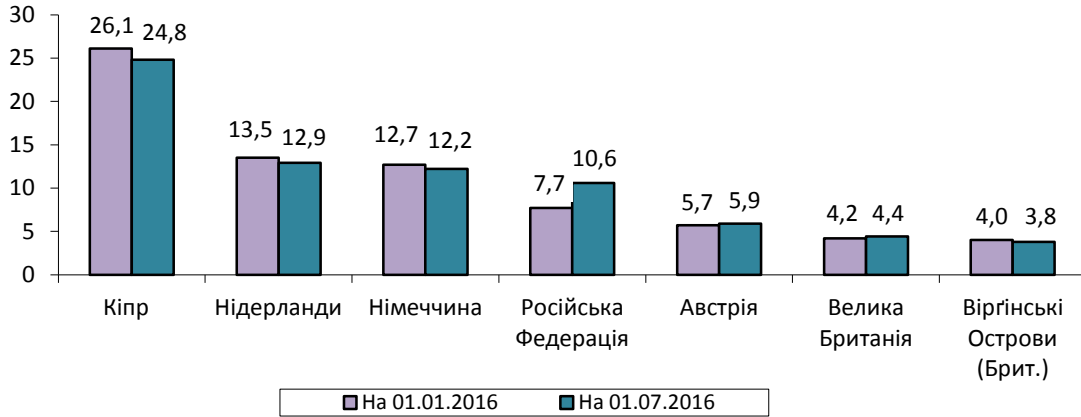

Рисунок 3 – Розподіл прямих інвестицій в Україну за основними країнами-інвесторами

Обсяг прямих інвестицій (акціонерного капіталу) з України в економіку країн світу на 1 липня 2016р. становив 6233,4 млн. дол. Прямі інвестиції з України здійснено до 47 країн світу, переважна їхня частка спрямована до Кіпру (93,4%).

До десяти регіонів: Дніпропетровської, Донецької, Харківської, Київської, Луганської, Львівської, Одеської, Запорізької, Полтавської, Івано-Франківської областей та до м. Київ надійшло найбільше всього інвестицій – 94,1% всіх залучених прямих іноземних інвестицій (рис. 4).

Таке спрямування прямих іноземних інвестицій та капітальних інвестицій в регіональному розрізі не сприяє рівномірному соціально-економічному розвитку регіонів та посилює подальше збільшення розриву у їх розвитку.

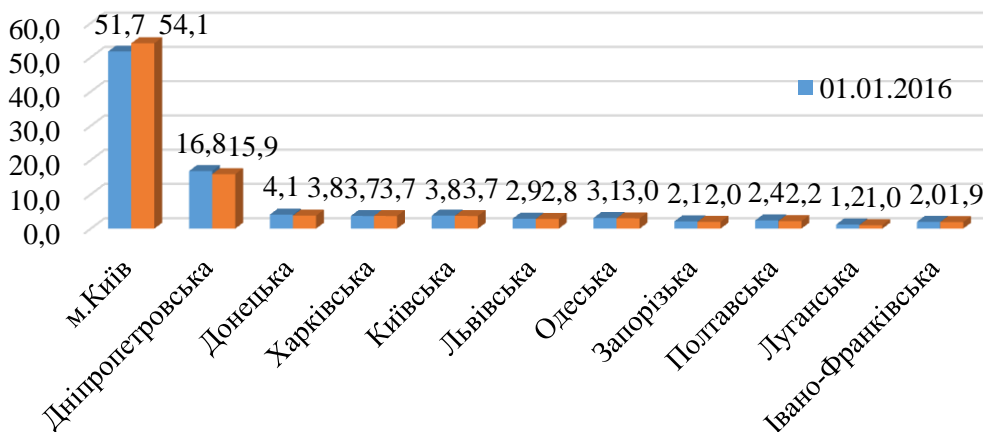

Рисунок 4 – Розподіл залучених прямих інвестицій за основними регіонами-реципієнтами інвестицій України (у % до загального обсягу)

Обсяги освоєння капітальних інвестицій підприємств України у січні-червні 2016 року складають 119,8 млрд. грн. (рис. 5).

Провідними сферами економічної діяльності, за обсягами залучення капітальних інвестицій, у січні-червні 2016 року залишаються: промисловість – 33,4%, будівництво – 13,7%, сільське, лісове та рибне господарство – 14,5%, інформація та телекомунікації – 4,8%, оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 10,0%, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 6,8%, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування – 2,3%. (рис. 6).

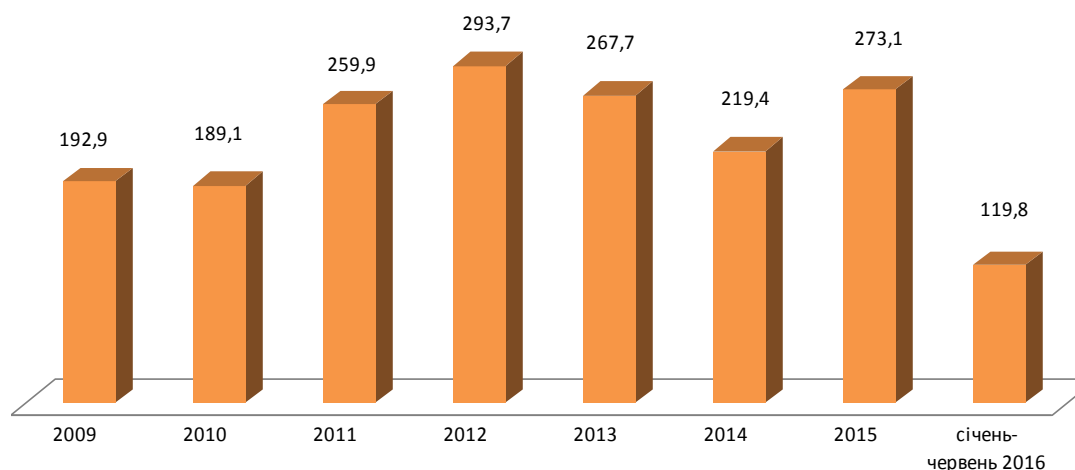

Рисунок 5 – Капітальні інвестиції підприємств в Україні, млрд грн

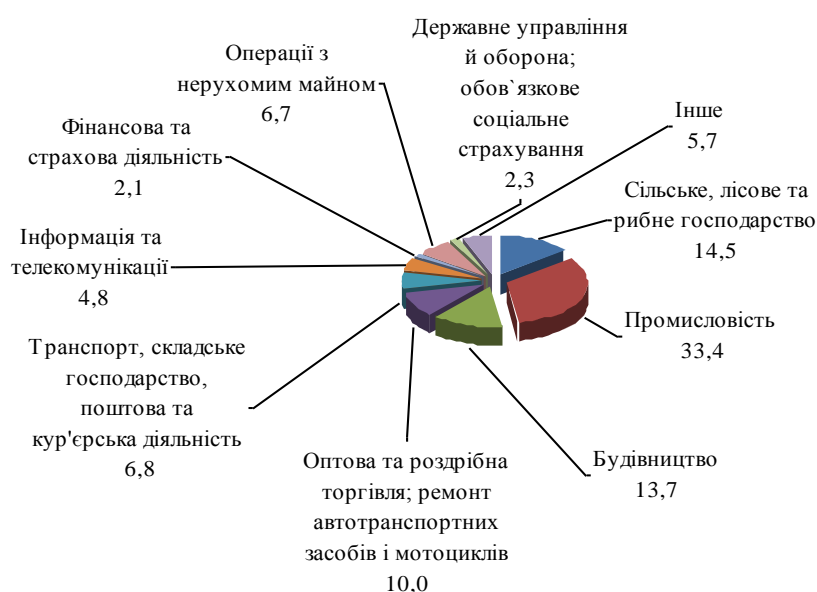

Рисунок 6 – Розподіл капітальних інвестицій за сферами економічної діяльності

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у січні-червні 2016 року освоєно 72,2% капіталовкладень. Частка кредитів банків та інших позик у загальних обсягах капіталовкладень становила 8,1%. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 3,9% капітальних інвестицій. Частка коштів іноземних інвесторів становила 3,7% усіх капіталовкладень, частка коштів населення на будівництво житла – 10%. Інші джерела фінансування становлять 2,1% (рис. 7).

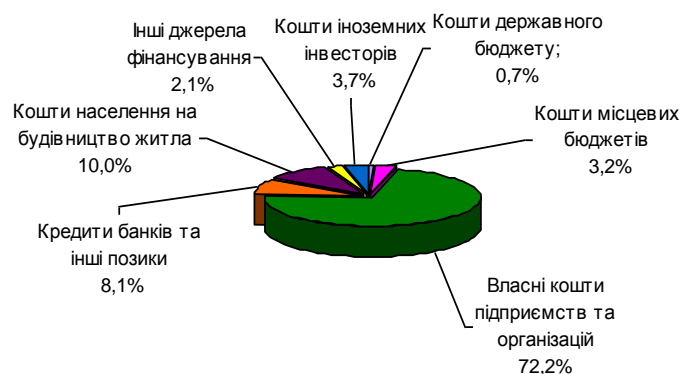

Рисунок 7 – Розподіл капітальних інвестицій за джерелами фінансування

Для подальшого покращення інвестиційного клімату України актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки. Ряд позитивних кроків у цьому напрямі вже здійснено:

1. На сьогодні в Україні створене правове поле для інвестування та розвитку державно-приватного партнерства. Законодавство України визначає гарантії діяльності для інвесторів, економічні та організаційні засади реалізації державно-приватного партнерства в Україні.

2. На території України до іноземних інвесторів застосовується національний режим інвестиційної діяльності, тобто надано рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами. Іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації.

3. Для підвищення захисту іноземних інвестицій Законом України від 16.03.2000 № 1547 ратифікована Вашингтонська Конвенція 1965 року про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами.

4. Підписано та ратифіковано Верховною Радою України міжурядові угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій з більше ніж 70 країнами світу.

5. З метою спрощення порядку залучення іноземних інвестицій та унеможливлення прояв ознак корупції при їх державній реєстрації 31.05.2016 прийнято Закон України № 1390-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій».

Також здійснюються кроки, що сприятимуть стабільному розвитку економіки України та активізації інвестиційної діяльності, зокрема в напрямі захисту прав інвесторів, розвитку державно-приватного партнерства, удосконалення системи управління державними інвестиціями, розвитку інвестиційної інфраструктури. Однак зазначені заходи мають здебільшого декларативний характер.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. З метою підвищення інвестиційної привабливості, покращення інвестиційного клімату в Україні та активізації іноземного інвестування вважаємо за доцільне запровадження таких заходів:

– посилення захисту прав власності шляхом реформування законодавства і правоохоронних органів;

– забезпечення виконання законів щодо боротьби з корупцією та зменшення адміністративного тиску на бізнес;

– забезпечення стабільності законодавства у сфері інвестування і оподаткування, вдосконалення Податкового та Кримінально-процесуального кодексів;

– стабілізація банківської системи, запобігання подальшим банкрутствам фінансових установ;

– забезпечення пільгового податкового режиму під час здійснення великих капіталовкладень в економіку України;

– усунення технічних бар'єрів в процесі відшкодування ПДВ та митного оформлення товарів;

– активізація боротьби з інфляцією не тільки монетарними методами;

– відміна мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення, проведення земельної реформи;

– забезпечення рівномірного розподілу обсягів іноземних інвестицій по всій Україні шляхом підвищення інвестиційного потенціалу регіонів, не привабливих для іноземних інвесторів;

– здійснення антимонопольних заходів та забезпечення внутрішнього конкурентного середовища для розвитку інвестиційної діяльності;

– розвиток системи державних гарантій, що надаються інвестору в пріоритетних для України напрямках інвестування;

– активізація заходів, щодо формування позитивного іміджу України.

Запровадження запропонованих шляхів підвищення рівня інвестиційної привабливості України призведе до надходження інвестицій, особливо іноземних, та забезпечить створення умов для переходу до інвестиційно-інноваційної моделі розвитку економіки країни.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Режим доступу: <http://www.eba.com.ua/uk/component/k2/item/?Itemid=13>.

2. Режим доступу: <https://www.bdo-ibc.com/index/global-comparison/overall-index/>.

3. Режим доступу: https://www.bdo-ibc.com/index/country-analysis/einzelansicht/?tx_bdo_bdo%5Buid%5D=118&tx_bdo_bdo%5Byear%5D=2016&tx_bdo_bdo%5Baction%5D=details&tx_bdo_bdo%5Bcontroller%5D=Countries&cHash=688ca7fa09bdafa63fbc9187cf884027.

4. Doing Business 2017: Equal Opportunity for All. Washington, DC: World Bank. DOI: 10.1596/978-1-4648-0948-4. ISSN: 1729-2638.
5. The Global Competitiveness Report 2016–2017. Klaus Schwab, World Economic Forum. ISBN-13: 978-1-944835-04-0.
6. Режим доступу: <http://www.heritage.org/index/country/ukraine>.
7. Режим доступу: <http://www.transparency.org/country/#UKR>.
8. Cornell University, INSEAD, and WIPO (2016): The Global Innovation Index 2016: Winning with Global Innovation, Ithaca, Fontainebleau, and Geneva. ISSN 2263-3693. ISBN 979-10-95870-01-2.
9. Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності у січні–червні 2016 року / Експрес-випуск від 16.08.2016 № 343/0/03.5вн-16. Державна служба статистики України.

REFERENCES

1. <http://www.eba.com.ua/uk/component/k2/item/7?Itemid=13>.
2. <https://www.bdo-ibc.com/index/global-comparison/overall-index/>.
3. https://www.bdo-ibc.com/index/country-analysis/einzelansicht/?tx_bdo_bdo%5Buid%5D=118&tx_bdo_bdo%5Byear%5D=2016&tx_bdo_bdo%5Baction%5D=details&tx_bdo_bdo%5Bcontroller%5D=Countries&cHash=688ca7fa09bdfa63fbc9187cf884027.
4. Doing Business 2017: Equal Opportunity for All. Washington, DC: World Bank. DOI: 10.1596/978-1-4648-0948-4. ISSN: 1729-2638.
5. The Global Competitiveness Report 2016–2017. Klaus Schwab, World Economic Forum. ISBN-13: 978-1-944835-04-0.
6. <http://www.heritage.org/index/country/ukraine>.
7. <http://www.transparency.org/country/#UKR>.
8. Cornell University, INSEAD, and WIPO (2016): The Global Innovation Index 2016: Winning with Global Innovation, Ithaca, Fontainebleau, and Geneva. ISSN 2263-3693. ISBN 979-10-95870-01-2.
9. Investytsii zovnishnoekonomichnoi diialnosti u sichni–chervni 2016 roku / Ekspres-vypusk vid 16.08.2016 № 343/0/03.5vn-16. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy.

РЕФЕРАТ

Червякова В.В. Основні проблеми та перспективи підвищення інвестиційної привабливості України / В.В. Червякова // Економіка та управління на транспорті. – К.: НТУ, 2017. – Вип. 4.

Стаття присвячена дослідженню стримуючих факторів залучення інвестицій та розробці заходів для підвищення інвестиційної привабливості економіки України.

Об'єкт дослідження – інвестиційна привабливість України.

Мета роботи – визначення і систематизація основних проблем та перспектив підвищення інвестиційної привабливості України.

Методи дослідження – узагальнення, абстрагування, аналіз, синтез, графічні.

Проаналізовано місце України в міжнародних рейтингах інвестиційної привабливості, легкості ведення бізнесу, конкурентоспроможності, інноваційності, економічної свободи та сприйняття корупції. Визначено ключові стримуючі фактори залучення іноземних інвестицій. Досліджено динаміку та структуру залучення прямих іноземних інвестицій за країнами-інвесторами та регіонами України. Проаналізовано обсяги освоєння капітальних інвестицій підприємствами України та розподіл капітальних інвестицій за сферами економічної діяльності та за джерелами фінансування. Запропоновано першочергові заходи для підвищення інвестиційної привабливості національної економіки.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ІНВЕСТИЦІЇ, ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ, ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ, ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ, КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ.

ABSTRACT

Chervyakova V.V. The main problems and prospects of the investment attractiveness increase of Ukraine. Economics and management on transport. Kyiv. National Transport University. 2017. Vol. 4.

The article deals with investigation of limiting factors of investment attracting and developing measures for the increase of investment attractiveness of Ukraine's economy.

Object of study – the investment attractiveness of Ukraine.

Purpose – determination and systematization of the main problems and prospects of the investment attractiveness increase of Ukraine.

Methods of research – generalization, abstraction, analysis, synthesis, graphic.

Ukraine's places in international rankings of investment attractiveness, ease of doing business, competitiveness, innovation, economic freedom and corruption perception were analyzed. The key constraints of foreign investment attraction were determined. Dynamics and structure of foreign direct investment were researched in a cut of investor countries and regions of Ukraine. The volume of capital investment of Ukrainian enterprises and the distribution of capital investment by areas of economic activity and funding sources were analyzed. The priority measures for the investment attractiveness increase of the national economy were proposed.

KEYWORDS: INVESTMENT, INVESTMENT ATTRACTIVENESS, INVESTMENT CLIMATE, FOREIGN INVESTMENT, CAPITAL INVESTMENT.

РЕФЕРАТ

Червякова В.В. Основные проблемы и перспективы повышения инвестиционной привлекательности Украины / В.В. Червякова // Экономика и управление на транспорте. – К.: НТУ, 2017. – Вып. 4.

Статья посвящена исследованию сдерживающих факторов привлечения инвестиций и разработке мер по повышению инвестиционной привлекательности экономики Украины.

Объект исследования – инвестиционная привлекательность Украины.

Цель работы – определение и систематизация основных проблем и перспектив повышения инвестиционной привлекательности Украины.

Методы исследования – обобщение, абстрагирование, анализ, синтез, графические.

Проанализированы место Украины в международных рейтингах инвестиционной привлекательности, легкости ведения бизнеса, конкурентоспособности, инновационности, экономической свободы и восприятия коррупции. Определены ключевые сдерживающие факторы привлечения иностранных инвестиций. Исследована динамика и структура привлечения прямых иностранных инвестиций по странам-инвесторам и регионам Украины. Проанализированы объемы освоения капитальных инвестиций предприятиями Украины и распределение капитальных инвестиций по сферам экономической деятельности и по источникам финансирования. Предложены первоочередные меры по повышению инвестиционной привлекательности национальной экономики.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ИНВЕСТИЦИИ, ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ, ИНВЕСТИЦИОННЫЙ КЛИМАТ, ИНОСТРАННЫЕ ИНВЕСТИЦИИ, КАПИТАЛЬНЫЕ ИНВЕСТИЦИИ.

АВТОР:

Червякова Валентина Володимирівна, Національний транспортний університет, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, e-mail: ChervyakovaV@bigmir.net, тел.: +380679571074, Україна, 01010, м. Київ, вул. Суворова, 1, к. 313.

AUTHOR:

Chervyakova Valentina V., National Transport University, Ph.D., associate professor, department of Economics, e-mail: ChervyakovaV@bigmir.net, tel.: +380679571074, Ukraine, 01010, Kyiv, Suvorova str., 1, of. 313.

АВТОР:

Червякова Валентина Владимировна, Национальный транспортный университет, кандидат экономических наук, доцент кафедры экономики, e-mail: ChervyakovaV@bigmir.net, тел.: +380679571074, Украина, 01010, г. Киев, ул. Суворова, 1, к. 313.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Воркут Т.А., доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри транспортного права та логістики Національного транспортного університету, м. Київ, Україна.

Солоха Д.В., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки Київського національного університету культури і мистецтв, м. Київ, Україна.

REVIEWERS:

Vorkut T.A., Ph.D., Engineering (Dr.), professor, head, department of Logistics and Transport Law, National Transport University, Kyiv, Ukraine.

Soloha D.V., Ph.D., Economics (Dr.), professor, head, department of Economics, Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine.